

20, saaa troer jeg, det vilde være urigtigt at sige, at 20 skulde blive Reglen; fordi der var 2, der vare enige deri; thi der var dog absolut 3, som meente, at 20 var forlidet, og disse 3 maatte alle være enige i at forkaste dette. Men det kan ligesaalidet antages, at 40 kunne blive Regelen; thi der var 3 imod 40, og ligeledes 3 imod 30; der var 3, der meente, at 30 var for meget, og altsaa endnu mere, at 40 var for meget. Den derimod, der har sat det til 25, hans Mening udtaler Majoritetens; thi de, der satte det til 40 og 30, de maae ogsaa mene, at 25 er det Mindste, han kan have, og at han ikke kan faae Mere, det følger af, at der er 3, der mene, at han ikke bør have Mere. Det forekommer mig, at Loven end i den Henseende aldeles tilfredsstillende, og jeg skulde snarere troe, at man kom ind paa en særlig Bussfælgighed ved at indføre en speciel Regel derom, end naar man lod det forblive ved det System, som er givet i den almindelige Lov; thi da har man og den Fortolkning, som alle Jurister ere enige om, og jeg troer ikke, at der i den Henseende er nogen Tvivl. Der kunde i andre Retsfager stundom være Tvivl om Stemmefleerheden, hvor der var 3 forskjellige Meninger; nemlig, hvor der var Spørgsmaal ikke blot om Dvantsitet, Størrelse, men ogsaa om andre Forhold; i saadanne Tilfælde kan der være nogen Tvivl. Men hvor der blot er Spørgsmaal om Størrelse, troer jeg at Sagen er aldeles klar, og at den i de anførte Udtryk af Motiverne paaberaabte Anordning ikke kan forstaaes og ikke er bleven forstaaet saaledes, at Formandens Stemme skulde være den afgjørende, hvor virkelig de Meninger, som stemte mod denne, ikke maatte kunde forene sig i noget, som de have fælles, men som var stridende mod hans Mening, saa at, selv om de ikke vare indbyrdes enige, saa var der dog en afgjort Uenighed med ham. Jeg skulde derfor troe, at det var bedre, at disse Udtryk bleve udeladte, og jeg er saameget mere af denne Mening, som jeg troer, at ved det Endringsforslag, der siden er stillet, hvor der er blevet talt om Overcommissionsen og hvilket Endringsforslag der staaer i Forbindelse dermed, at man derved mulig ogsaa kunde løbe Fare for at

der indtraf Misforstaaelse. Men i den Lante, som den ærede Landssthingsmand har udtrykt, er jeg fuldkommen enig. Hvad det øvrige Indhold af § 4 angaaer, saa er der yttret af en anden æret Landssthingsmand, at der findes mange Høveriforeninger, som indeholde adskilligt Arbejde, som aldrig bliver fordret, og som det altsaa vilde være ubilligt eller i det Mindste blive trykkende for den Høverigjørende om de nu skulde betale. Denne Omstændighed har paa et tidligere Standpunkt af Sagen staaet mig for Sunde, nemlig med Hensyn til hele Spørgsmaalet, om man gjør de Høverigjørende nogen Tjeneste ved at skaffe Høveriet afløst og det endog efter Begjering af den Høveriberettigede. Men jeg turde dengang ikke paabe- raabe mig det, da jeg ikke havde nøiagtig Kundskab om, hvorvidt saadanne Forhold vare nogenlunde hyppige.

Men nu, da det af to meget sagkyndige Mænd er blevet bekræftet, vil jeg tillegne mig det, ogsaa med Hensyn til det almindelige Spørgsmaal, om den hele Anordning bør tilraades eller fraraades; men forsaavidt som der er Spørgsmaal om, hvorledes der, naar den tvungne Afsløsning skal finde Sted, i saadanne Tilfælde skal forholdes ved Høverigtødtgjørelsens Bestemmelse, saa strider det dog virkelig Noget imod den egentlige Ret, naar man mod de Høveriberettigedes Villie nagter Erstatning for det Naturalarbejde, som lovligt tilkommer dem, og som de vel hidtil ikke have fordret, men dog ikke saaledes frasalbet, at man kunde sige, at deres Ret var udsløttet. Men paa den anden Side indseer jeg, at naar man be- tragter det Formaal, hvortil der sigtes ved den hele Anordning, saa er det nødvendigt, at et saadant Høveri, som faktisk ikke i længere Tid har været ydet, uagtet den Høveriberettigedes Adkomst dertil ikke er tilløstgjort, bliver udenfor Beregningen. Men der vil dog, selv naar man antager denne Regel, opstaae mange Bussfælgigheder i det givne Tilfælde; thi det, at et Arbejde ikke er fordret i de sidste 2—3 Aar, kan dog ikke være afgjørende, især da det maa- skee ikke har været det, fordi der i disse Aar ikke har været Trang dertil og denne Trang kunde opstaae i et følgende Aar. Men jeg maa henstille det til Overveielse, saavel af